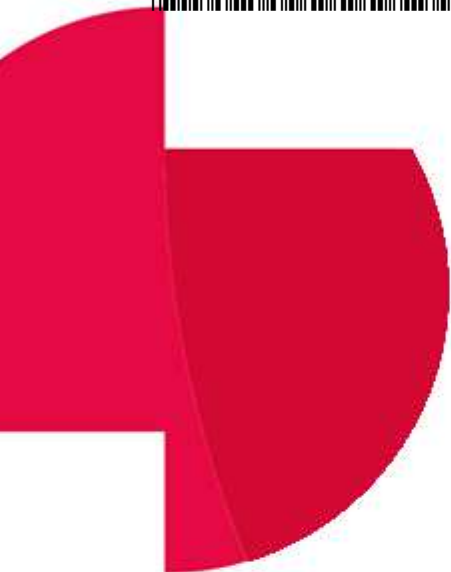

Ons nummer: 023.000714

Bestuursrapportage

januari, februari, maart 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Programma 1: Sociaal.....	4
3	Programma 2: Ruimte.....	12
4	Programma 3: Bestuur	20
5	Overzichten.....	27
6	Mutaties reserves	27
7	Paragrafen	28
8	Ontwikkelfonds en overige projecten.....	29
8.1	Ontwikkelfonds	29
8.2	Financieel overzicht Ontwikkelfonds	34
8.3	Overige majeure projecten	35
9	Financiële mutaties	37
9.1	Voorgestelde (mutaties in) kredieten.....	37
9.2	Voorgestelde begrotingswijzigingen	38
10	Ombuigingsmonitor	40

1 Inleiding

Aanbieding bestuursrapportage

Bijgaand ontvangt u de Bestuursrapportage januari, februari, maart 2023.

- In deze berap rapporteren we over afwijkingen bij speerpunten en projecten. De speerpunten zijn afkomstig vanuit de Programmabegroting 2023. Daar waar er nieuwe zaken zijn die interessant zijn voor de raad, worden deze ook gemeld. Nieuwe teksten bij speerpunten en projecten zijn in **groene tekst** aangegeven.
- Via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023 zijn specifieke middelen toegekend voor de komende jaren. Waar mogelijk zijn deze middelen vermeld bij de overeenkomstige speerpunten, bij de projecten of bij de paragrafen.
- Deze bestuursrapportage bevat één mutatie in kredieten en vier begrotingswijzigingen. Deze begrotingswijzigingen geven geen voor- of nadeel.

Leeswijzer afwijkingen

We rapporteren steeds op drie onderdelen. Hierbij gebruiken we de volgende icoontjes:

Voor Inhoud: 	Voor Financiën: 	Voor Planning:
--	---	--

Per onderdeel kennen we een kleur toe. De kleuren hebben de volgende betekenis:

Alles ligt op schema. 	Er dreigen afwijkingen. 	Er zijn afwijkingen.
---	---	--

Mutaties t.o.v. de vorige rapportage markeren we met een Δ (verbetering) of een ∇ (verslechtering). Bij Financiën is de rapportage van de afwijking ten opzichte van de begroting. Tekstuele mutaties in de programma's en bij de projectrapportage geven we weer in groene kleur.

Prognose resultaat

			(bedragen x € 1.000)
Totaal saldo baten en lasten			
Programma	Stand begroting	Verwachting einde jaar	Verwachte afwijkingen
Programma 1 - Sociaal	-130.576	-130.561	15
Programma 2 - Ruimte	-38.653	-38.895	-242
Programma 3 - Bestuur	-15.511	-15.603	-92
Overzichten	180.335	180.630	296
Mutaties reserves	7.044	7.067	23
Totaal saldo baten en lasten	2.638	2.638	0

In de Programmabegroting 2023 is voor 2023 een nadelig saldo begroot van € 12,6 miljoen. De op 2 februari vastgestelde Actualisatie van de Programmabegroting 2023 gaf een verbetering van het begrote saldo van € 2,6 miljoen. Daardoor is het begrote saldo veranderd in € 9,9 miljoen nadelig.

Deze bestuursrapportage geeft geen voor- of nadeel. Het begrote saldo blijft € 9,9 miljoen nadelig.

2 Programma 1: Sociaal

Speerpunten uit de Programmabegroting

Nr.	Speerpunt				
	Hoofdtakveld Onderwijs				
1.	Opstellen IHP				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Opstellen nieuw huisvestingsplan	-40	0	0	0
	Indexeren investeringsprogramma onderwijshuisvesting	-37	-46	-55	-64
	<u>Toelichting:</u> We stellen samen met de schoolbesturen een nieuw toekomstbestendig Integraal Huisvestingsplan (IHP) op voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. We worden daarbij ondersteund door een externe partij. De gegunde partij is een specialist met ervaring in de regio, waarin ook de schoolbesturen hun vertrouwen hebben uitgesproken. We kiezen voor een zorgvuldig proces, dit kost tijd. We verwachten de uitkomst te kunnen delen met de raad in het tweede kwartaal van 2024.				
	Integrale Kindaanpak				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<u>Toelichting:</u> Om kinderen gelijke kansen te bieden is het belangrijk dat opvang, onderwijs, zorg, sport en cultuur voor kinderen goed op elkaar aansluiten. Samen met de partners werken we aan een Integrale Kind Aanpak. De aanjager IKA heeft ondersteund bij de doorontwikkeling aan de bestaande IKA's en de uitbreiding van startende IKA's. De nieuwe subsidieregeling IKA is per 1 februari gepubliceerd. Daarnaast is de inzet van schoolmaatschappelijk werkers geïntensiveerd.				
3.	Opstellen en uitvoeren Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Doorgaan met de weekend- en zomerschool	-42	-50	-50	-50
	<u>Toelichting:</u> We gaan voor gelijke kansen voor alle kinderen. We willen dat kinderen op een dusdanige manier worden gestimuleerd in hun ontwikkeling, dat zij later op een bij hen passende manier kunnen deelnemen aan de samenleving. Daarom steken we vroeg in door middel van Voor- en Vroegschoolse Educatie, versterken van de doorgaande ontwikkelijn van voorschool naar vroegschool, gezinsgerichte programma's en andere activiteiten om de kinderen een goede start te bieden voor een ononderbroken schoolloopbaan. Het onderwijsachterstandenbeleid 2018-2022 (GOAB) is geëvalueerd met partners uit kinderopvangorganisaties, het onderwijs en de werkgroep Integrale Kind Aanpak. Vanuit de evaluatie zijn bestaande en nieuwe speerpunten geformuleerd. Wat werkt, dat zetten we voort. Wat beter kan, daar zijn we over in gesprek om te komen tot een onderwijsachterstandenbeleid dat mogelijkheden en perspectief biedt om actief te bouwen aan de toekomst en te investeren in onze jeugd.				

Nr.	Speerpunt							
	Hoofdtakveld Sport							
4.	Ontwikkelen nieuw sportbeleid							
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>							
		2023	2024	2025	2026			
	Investeren in buitensport accommodaties	0	-35	-35	-35			
	Bewegen in de Openbare Ruimte	-140	-140	-140	-140			
	Keuren buitensport- en speelmogelijkheden	-55	-55	-55	-55			
	Motie Sportmiddelen	-100	-100	-100	-100			
	Toelichting:							
	Er wordt gewerkt aan een herijking van het sportbeleid (2024+). Belangrijke speerpunten zijn: iedereen doet mee, bevorderen gezonde leefstijl, toekomstbestendige verenigingen, duurzame accommodaties en een uitnodigende openbare ruimte. De planning is om het sportbeleid in december 2023 op te leveren. Een ambtelijke evaluatie is geweest en de trends en ontwikkelingen zijn inzichtelijk. Een vertaalslag naar ambities en doelen is noodzakelijk. In september zal een informerende bijeenkomst worden georganiseerd, gezamenlijk met het te herijken cultuurbeleid.							
	De motie sporthulpmiddelen is vastgesteld en wordt gepubliceerd. De raad is hierover via een actieve info geïnformeerd. Ook de subsidieregeling Bewegen in de Openbare Ruimte is vastgesteld en kan worden aangevraagd.							
5.	Sporthart Bolsward							
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>							
		2023	2024	2025	2026			
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.			
	Toelichting:							
	Ter concretisering van de gebiedsvisie heeft Werkgroep Groene Sporthart Bolsward een plan van aanpak gemaakt met verschillende scenario's voor de ontwikkeling van het sportpark. Het plan van aanpak is tot stand gekomen in samenspraak met meer dan 20 lokale organisaties. Wij hebben een besluit genomen over vervolgstappen, waaronder de financiële uitwerking. Deze is complex en vraagt meer aandacht om tot besluitvorming in de raad over te gaan. De gedane toezegging om in mei een raadsvoorstel te hebben is niet haalbaar. Bouwen in de centrale zoekzone van het Groene Hart, betekent het verlies van een volwaardig voetbalveld. Wij zijn in overleg met de voetbalverenigingen over compensatie van dit veld. De uitwerking hiervan komt dit voorjaar in de raad via de notitie kunstgras.							

Nr.	Speerpunt				
	Hoofdtakveld Cultuur				
6.	Uitvoering museumbeleid				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Ondersteunen van kunst en cultuur en musea	0	0	-410	-370
	Ondersteunen van de samenwerking van onze musea	-8	-8	-8	-8
	<u>Toelichting:</u> We voeren het vastgestelde museumbeleid (maart 2022) verder uit. We herijken de subsidieregeling voor musea, zodat deze beter aansluit bij het vastgestelde beleid. Momenteel wordt de conceptsubsidiereregeling voor de musea verder uitgewerkt. De opmerkingen van de musea worden hier in meegenomen. Ook wordt er een prognose gemaakt van de financiële uitwerking van de regeling. Wij nemen vervolgens een voorgenomen besluit over de aangepaste regeling en leggen deze voor aan de musea voor de formele inzageperiode. Daarna stellen wij de regeling definitief vast.				
7.	Aansluiten bij Arcadia				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Aansluiting Arcadia	-75	-75	-75	0
	<u>Toelichting:</u> Arcadia keert iedere drie jaar terug met een cultureel programma. In 2025 wil Súdwest-Fryslân een actieve bijdrage gaan leveren aan Arcadia met een (grotere) culturele manifestatie, passend bij ons DNA en actuele thema's die spelen. We gaan dit in samenwerking met Arcadia en onze lokale culturele instellingen en toerismesector verder concretiseren en uitwerken. Dit jaar starten we met de voorbereidingen.				
8.	Toekomstbestendige exploitatie De Tiid				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<u>Toelichting:</u> Nu De Tiid operationeel is, verschuift de aandacht naar de exploitatiefase. Het onderzoek naar de exploitatie van stichting HCW loopt. In januari 2023 hebben we de definitieve jaarrekening over 2021 ontvangen van de stichting. Daarnaast voeren we gesprekken met de stichting over zowel de huidige financiële situatie als over de begroting voor de komende jaren. Op basis van de gesprekken met de stichting staan de financiën op rood. Het onderzoek is momenteel in een afrondende fase. Dit betekent dat u voor het zomerreces van 2023 een raadsvoorstel kunt verwachten.				

9.	Ontwikkeling nieuw cultuurbeleid 2023-2026				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<p>Toelichting: Het proces om te komen tot een geactualiseerd cultuurbeleid is begin 2023 opgestart. Het proces bevat verschillende bouwstenen, waaronder afstemming met vertegenwoordigers van het culturele veld en het uitzetten van een enquête over cultuur in de gemeente onder inwoners. Op basis van de verzamelde informatie gaan we aan de slag met de actualisatie van het beleid. In september zal een informerende bijeenkomst worden georganiseerd, gezamenlijk met te herijken sportbeleid. De planning is om het cultuurbeleid in Q4 2023 op te leveren.</p>					

Nr.	Speerpunt			
-----	-----------	---	---	---

	Hoofdtakveld Dichtbij meedoen
--	-------------------------------

10.	Versterken sociale basis			
-----	--------------------------	--	--	--

<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Subsidiëren van laagdrempelige activiteiten	-50	-50	-50	-50
	Verhogen waardering mantelzorgers naar 100 euro	-45	-45	-45	-45
	Voorfinancieren SPUK (Preventie)	-140	0	0	0
	Investeren in preventie en vroegtijdige signalering	-25	-25	-25	-25
<p>Toelichting: We werken op uiteenlopende manieren aan het versterken van de sociale basis voor jong en oud. Door middel van uitvoeren en doorontwikkelen van Kansrijke Start, Cool Súdwest en Ouders Blijven werken we gericht aan versterken sociale basis voor jongeren en hun ouders. Medewerkers van zowel SoCo als de medewerkers Gebiedsteam zijn geschoold in het onderwerp Nu Niet Zwanger, zodat zij beter in staat zijn het onderwerp zwangerschap en de keuze daarvoor aan te snijden bij inwoners. Binnen Welzijn op Recept werken we samen met huisartsen, Wijkverpleegkundigen en Sociaal Collectief aan de juiste zorg en ondersteuning op de juiste plek voor mensen met psychosociale klachten. De Welzijnscoach van SoCo ondersteunt mensen o.b.v. het concept van positieve gezondheid, zodat inwoners hun welbevinden vergroten. In het afgelopen kwartaal is de tweede welzijnscoach geworven. Voor een sterke sociale basis zijn vrijwilligers en mantelzorgers belangrijk. We hebben de mantelzorgwaardering verhoogd naar € 100,--.</p>					

11.	Uitvoeren beleid toekomstbestendige ontmoetingsruimten			
-----	--	--	--	--

<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Nieuwbouw Klameare	-60	-60	-198	-198
	Subsidiëren groot onderhoud en verduurzaming	0	-75	-150	-225
	Ondersteunen ontmoetingsplaatsen aandachtswijken en -dorpen	-40	-40	-40	-40
<p>Toelichting: Onze ontmoetingsruimten zijn een belangrijke plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en waar laagdrempelige- en preventie activiteiten plaatsvinden. We zijn op diverse onderdelen aan de slag met het investeren in de ontmoetingsruimten. Zo werken we aan toekomstbestendige ontmoetingsruimten door een inhaalslag op groot onderhoud en verduurzaming. Hiervoor wordt op dit moment gewerkt aan een nieuwe subsidieregeling. We zetten in op meervoudig gebruik</p>					

van de ontmoetingsruimten en ondersteunen de vrijwillige besturen bij exploitatie en verduurzaming van het gebouw. Daarbij hebben we extra aandacht voor besturen in aandachtswijken.

Nr.	Speerpunt				
	Hoofdtakveld Gebiedsgericht werken				
12.	Gebiedsteams dichtbij				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<p>Toelichting: De inlooppreekuren van de gebiedsteams zijn in een aantal dorpen weer van start gegaan, deze waren vanwege Corona gestopt. Bij de gebiedsgerichte aanpak in de meest kwetsbare wijken (zie speerpunt 14) zullen ook de gebiedsteams onderdeel zijn in het netwerk van professionals dat in de wijk aanwezig is.</p>				
13.	Adequaat omgaan met ondersteuningsvragen inwoners				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<p>Toelichting: We streven naar een passende en adequate ondersteuning van onze inwoners. We zijn voortdurend bezig de werkprocessen te optimaliseren en vast te leggen. Ook monitoren we de wachtlijsten en grijpen daar op in. Dit resulteert er nu in dat de gebiedsteammedewerkers iets meer ruimte hebben om ook zelf de kortdurende begeleiding op te pakken. De Centrale Toegang onderzoekt bij een ondersteuningsvraag van de inwoner direct al of de ondersteuning in de omgeving van de inwoner kan plaatsvinden. Er wordt gestreefd naar oplossingen die laagdrempelig en dichtbij zijn. Zodat de inwoner als dat mogelijk is deel kan nemen aan alledaagse activiteiten in de samenleving. Als er meer ondersteuning nodig is worden daar vanzelfsprekend de zorgaanbieders bij betrokken.</p>				
14.	Ontwikkelen gebiedsgericht aanpak				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<p>Toelichting: We gaan onderzoeken hoe we de kwetsbare groepen beter kunnen ondersteunen bij het versterken van de basisvoorwaarden voor een gezond en vitaal leven. We kijken wat de meest voorkomende problemen zijn in een gebied en ontwikkelen hiervoor een gebiedsgerichte aanpak op kleine schaal. Voor de start van deze lokale aanpak is een data-analyse uitgevoerd om te onderzoeken in welke 4 wijken/ buurten deze aanpak het beste plaats kan vinden. Deze data zal met de samenwerkingspartners, waar onder gebiedsteam, Soco en GGD besproken worden om hier meer 'kleur aan te geven' en zo een goede keuze voor de gebieden van de aanpak te maken. Er is een projectleider geworven bij Sociaal Collectief die de lokale wijkaanpakken gaat aanjagen, deze start mei/ juni 2023.</p>				

15.	Intensiveren aanpak Zorg en Veiligheid				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<p>Toelichting: We intensiveren de samenwerking op het snijvlak van het sociaal domein en zorg en veiligheid, voor jong en oud. De gezamenlijke aanpak Zorg & Veiligheid gaat in mei 2023 lopen. Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen om deze werkwijze goed in te richten en te borgen in de organisatie. Er wordt een overleg ingericht waarin een vaste kern vanuit o.a. het Gebiedsteam, OOV en EPA-team complexe cases op het snijvlak van zorg en veiligheid bespreekt en adresseert wie de regie heeft. Zo vallen er geen personen meer tussen wal en schip. Ook externe partners kunnen hier casuïstiek inbrengen.</p>					

Nr.	Speerpunt				
	Hoofdtakveld Lichte en Specialistische ondersteuning				
16.	Ontwikkelen collectieve onderwijs-zorg-arrangementen				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Investeren in preventie en vroegtijdige signalering	-100	0	0	0
<p>Toelichting: Sommige kinderen en/of jongeren hebben naast ondersteuning in het onderwijs ook jeugdhulp en/of zorg nodig om naar school te kunnen gaan. De kinderen en/of jongeren krijgen in een kleine groep een gecombineerde aanpak van onderwijs en jeugdhulp. Op deze manier willen we voorkomen dat kinderen de school verlaten, een langere tijd nauwelijks of geen onderwijs krijgen en/of in meer intensieve zorgtrajecten terecht komen. In het eerste kwartaal is de pilot met de inzet van jeugdhulp op school op SBO De Wetterwille van start gegaan. Een unieke en belangrijke samenwerking tussen passend onderwijs en jeugdhulp en welke gezien wordt als voorbeeld voor gemeenten in de regio en de provincie. In het tweede kwartaal gaat ook de tweede pilot van start. Dit betreft de cofinanciering van een onderwijszorgklas van Samenwerkingsverband Fultura, Renn4 en gemeente Súdwest-Fryslân.</p>					
17.	Ontwikkelen en organiseren lichte ondersteuning Jeugd				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Investeren in praktijkondersteuners GGZ Jeugd	-25	-50	-25	0
<p>Toelichting: Op 01-01-2024 treedt de nieuwe inkoop Jeugd van Sociaal Domein Fryslân in werking voor de specialistische ondersteuning. Vanaf dat moment is de gemeente verantwoordelijk om de lichte ondersteuning te organiseren. We zijn aan het onderzoeken het we de lichte ondersteuning willen organiseren, onder andere door te kijken wat onze gebiedsteammedewerkers zelf kunnen doen. We verwachten dit onderzoek voor de zomer gereed te hebben. Daarna hebben we een half jaar om een eventuele nieuwe werkwijze te implementeren.</p> <p>We blijven investeren in de inzet van de POH GGZ Jeugd, omdat zij lichte ondersteuning bieden en er daardoor minder doorverwijzingen plaatsvinden. Het streven is een dekking van 100% (bij elke huisartsenpraktijk een POH GGZ Jeugd). Bij twee deelnemende huisartsenpraktijken zijn we op zoek naar een nieuwe POH GGZ Jeugd, omdat de POH GGZ Jeugd een andere baan heeft</p>					

gekregen. De situatie op de arbeidsmarkt maakt het lastig 100% dekking te bereiken. De gesprekken met huisartsen die nog niet meedoen vinden plaats in het tweede kwartaal van 2023.

18. Maatwerk ondersteuning inwoner

Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023

	2023	2024	2025	2026
Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting:

We willen de behoefte van de inwoner aan ondersteuning centraal stellen, dat vraagt om individueel maatwerk. De zorgaanbieder zorgt er steeds meer voor dat in samenwerking met andere organisaties activiteiten aansluiten bij de inwoner en zijn omgeving. Dit om het netwerk van de inwoner te versterken.

De hoofdaanbieders hebben het initiatief genomen voor het oprichten van een Odensehuis in Sneek (in Bolsward bestaat al een Odensehuis). Dit doen zij in samenwerking met andere partners. Inmiddels maakt 35% van de inwoners die zorg ontvangen ook gebruik van het voorliggend veld.

19. Verhogen bereik minimaregelingen

Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023

	2023	2024	2025	2026
Communiceren minimaregelingen	-50	0	0	0
Verhogen gebruik regelingen van 40 naar 80%	-425	-500	-500	-500
Opstartkosten Súdwest Tichtby	-350	0	0	0

Toelichting:

Vanuit het nieuwe armoede en schuldenbeleid werken we aan het verhogen van het bereik van de bestaande minimaregelingen en het vereenvoudigen van de aanvragen. Het project Sudwest Tichtby wordt verlengd tot het einde van het jaar, hiermee blijven we inzetten op nauw(er) contact met de inwoner om zo het bereik van de minimaregelingen te verhogen. Daarnaast zijn we bezig om de communicatie van de minimaregelingen te verbeteren door o.a. de website aan te passen zodat regelingen makkelijker te vinden zijn voor inwoners en daarnaast hebben laaggeletterden de mogelijkheid om informatie te beluisteren.

20. Gecombineerde aanpak van armoedebestrijding en energietransitie

Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023

	2023	2024	2025	2026
Verhogen energietoeslag tot 140% sociaal minimum	-1.200	0	0	0
Stipe Tichtby	-1.000	0	0	0

Toelichting:

We pakken de armoedebestrijding en energietransitie gezamenlijk op middels een langjarig integraal traject, we ontwikkelen hiervoor een plan van aanpak energiearmoede. Onderdeel hiervan is de besteding van de Specifieke Uitkering Energiearmoede. Zie ook speerpunt 18 van programma ruimte.

Het fonds Stipe Tichtby zal op twee manieren ingezet worden. Enerzijds als een noodfonds voor individuele inwoners die het financieel zwaar hebben. Anderzijds kunnen maatschappelijke initiatieven een subsidie aanvragen voor het organiseren van activiteiten die de koopkracht van inwoners versterken. Op dit moment zijn we in de voorbereidende fase.

21.	Doorontwikkeling participatie en Werkleerbedrijf Fryslân-West				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Motie wachtlijst beschut werk	PM	PM	PM	PM
<p>Toelichting: Voor inwoners die zijn aangewezen op een beschutte werkomgeving wordt samengewerkt met SW-bedrijf Empatec. De aanbevelingen uit de raadsenquête uit 2021 en de verdere samenwerking met Empatec is verwoord in de Brede Verkenning die op 9 maart 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld. Dat geldt ook voor de Businesscase, waarin de doorontwikkeling naar het Werkleerbedrijf is verwoord. Op dit moment wordt gewerkt aan de tweede fase van de aanpassingen van de GR. Op 1 maart heeft hiervoor een gezamenlijke informatiebijeenkomst plaatsgehad. Verder is in het eerste kwartaal gewerkt aan het Implementatieplan voor de Businesscase. Als eerste is dit plan voor advies aangeboden aan de Adviesraden van de vier gemeenten. Aan het eind van het tweede kwartaal wordt, in samenwerking met de radenwerkgroep, voor de vier gemeenteraden een informatiebijeenkomst georganiseerd. Er is intern en extern onderzoek gedaan naar de redenen van de wachtlijsten beschut werk, hoe die weg te werken en hoe te voorkomen dat er opnieuw wachtlijsten ontstaan. In het tweede kwartaal van dit jaar kan hierover gerapporteerd worden naar de raadscommissie en de gemeenteraad.</p>					

Overige zaken (going concern)

Gecertificeerde Instellingen

De gemeente betaalt voorschotten aan Sociaal Domein Fryslân (SDF) voor zorg die door Gecertificeerde Instellingen (GI's) wordt geleverd. GI's leveren zorg op het gebied van jeugdbescherming en jeugdreclassering. De voorschotten voor dit jaar zijn € 508.000 hoger dan het begrote bedrag van ruim € 2 miljoen. De reden voor de stijging wordt uitgezocht. Daarnaast is de afrekening voor 2022 nog niet ontvangen, wat wellicht ook een beeld geeft van de werkelijke situatie. Om deze reden stellen we nog niet voor om de begroting te wijzigen, maar om alleen te informeren over de hogere voorschotten GI's.

3 Programma 2: Ruimte

Speerpunten uit de Programmabegroting

Nr.	Speerpunt				
	Hoofdtakveld Wonen				
1.	Taskforce Wonen				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<p><u>Toelichting:</u> Er is gestart met het thema boerenerven. Capaciteit is beperkt beschikbaar. Er staan nog vacatures open. Onderdelen worden gefaseerd opgepakt. Opdracht loopt over de jaren 2023 en 2024.</p>				
2.	Haalbaarheidsonderzoek tijdelijke woonconcepten				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Aanbieden ruimte aan creatieve woonvormen	-130	0	0	0
	<p><u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.</p>				
3.	Aanpak kleine kernen				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<p><u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.</p>				
4.	Doelgroepenverordening				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Opstellen van een doelgroepenverordening	-20	0	0	0
	<p><u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.</p>				
5.	Locatieonderzoek strategische grondaankopen				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<p><u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.</p>				

6.	Planologische sturing op woonopgave				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Realiseren van minimaal 1000 woningen	-80	-80	-40	-40
	Onderzoeken t.b.v. realiseren van minimaal 1000 woningen	-160	0	0	0
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
7.	Prestatieafspraken woon-zorg partijen				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Bevorderen verhuizen naar levensloopbestendige woningen	-15	-15	-15	-15
	Opstellen omgevingsprogramma 'Wonen en Zorg'	-20	0	0	0
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					

Nr.	Speerpunt				
	Hoofdtakveld Werken				
8.	We stellen een economisch actieplan op				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Versterken parelsectoren en arbeidsmarkt	-260	-255	-255	-275
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
9.	We werken plannen bedrijventerreinen Bolsward en Makkum uit				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Toelichting:</u> Er is bij Bolsward een ruimtelijke verkenning gedaan waarin diverse opgaven, zoals een bedrijventerrein, een energiepark en recreatieroutes zijn opgenomen. De volgende stappen zijn het inventariseren van eigendommen van benodigde percelen en de eventuele verwerving hiervan. We komen dit jaar met voorstellen voor verwerving en de financiering hiervan (via een grondexploitatie).					

10.	We stellen een visie gastvrijheidseconomie op				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Ondersteunen gastvrijheidseconomie	-170	-120	-120	-120
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
11.	Voorstel Ondernemersfonds				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					

Nr.	Speerpunt				
Hoofdtakveld Mobiliteit					
12.	Opstellen mobiliteitsvisie				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Stimuleren meer op de fiets, wandelend of met OV	-50	0	0	0
<u>Toelichting:</u> De mobiliteitsvisie is in de onderzoeksfase met een extern bureau.					
13.	Terugdringen gemotoriseerd verkeer				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Stadscentra Sneek en Bolsward autoluw maken	-25	-26	-53	-80
	Stadscentra Sneek en Bolsward autoluw maken	-1.000	0	0	0
<u>Toelichting:</u> Proef autoluwe binnenstad Sneek (incl. bewegwijzering) is in voorbereiding. Transferpunt Bolsward is in onderzoeksfase.					

14.	We gaan ons inzetten dat inwoners zich veilig voelen in het verkeer				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Oppakken onveilige verkeerssituaties	0	-91	-252	-373
	Campagne verkeersgedrag (toolbox)	-100	0	0	0
	Amendement Verkeerskundige knelpunten	0	-88	-175	-250
Toelichting: Aanpak onveilige situaties: een raadsvoorstel is in voorbereiding. Planning is raad juni. Plan Oppenhuizerweg is klaar voor participatie met de omgeving. N7 definitieve oplossing is in onderzoeksfase. Toolbox is in verkenningfase.					
15.	Op de fiets door Súdwest				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Realiseren fietspaden	0	-81	-209	-290
	Stimuleren meer op de fiets, wandelend of met OV	-100	0	0	0
	Onderzoeken voorrang fietsers op rotondes	-50	0	0	0
Toelichting: Raadsvoorstel om de middelen voor de fietspaden te activeren volgt. Onderzoek voorrang fietsers op rotondes zit in de verkenningfase.					

Nr.	Speerpunt				
Hoofdtakveld Leefomgeving					
16.	Warmtetransitie				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting: Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
17.	Duurzame opwek van elektriciteit				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting: Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					

18.	Energiebesparing individuele woningen				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden. Zie ook speerpunt 20 van programma Sociaal.					
19.	Warmtebedrijf: Gemeentelijk Energiebedrijf				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Amendement onderzoek energiebedrijf	-50	0	0	0
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
20.	Koplopers/experimenten				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Faciliteren landbouwsector naar toekomstbestendig ondernemen	-196	-196	-140	-140
	Natuurinclusief pachtbeleid	-20	-20	-20	-20
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
21.	Gebiedstafels				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
22.	Funderingsaanpak				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Faciliteren landbouwsector naar toekomstbestendig ondernemen	-75	-60	-60	-60
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					

23.	Kernenbeleid 3.0				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
24.	Ontwikkelvisie Sneek				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Toelichting:</u> Inmiddels is het project “Ruimtelijke structuurvisie Sneek 2050” gestart. De besluitvorming van deze visie zal 1e/2e kwartaal 2024 plaatsvinden.					
25.	Versnelling Bolsward West				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
26.	Uitvoeringsagenda Friese IJsselmeerkust				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
27.	Centrale huisvesting buitendienst Bolsward				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Huisvesting Buitendienst	0	0	0	-498
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					
28.	We stellen een nieuw grondstoffenbeleid op				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					

29. Inhaalslag baggeren

Specifiek toegekende bedragen via Programmabegroting 2023

	2023	2024	2025	2026
Achterstallig onderhoud baggeren wegwerken	-200	-200	-200	0

Toelichting:

Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.

30. Inlopen achterstanden onderhoud kapitaalgoederen

Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023

	2023	2024	2025	2026
Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting:

Vanaf de Programmabegroting van 2022 is er jaarlijks € 3 miljoen beschikbaar voor investeringswerken voor de thema's Water en Wegen. Dat is bedoeld om de achterstanden binnen de kapitaalgoederen in te lopen in een periode van 10-15 jaar. De middelen van 2022 en 2023 zijn beschikbaar gesteld via het college. Met onderstaand schema geven we de stand van zaken weer van de verschillende werken.

Investeringswerken 2022	Investering	Status
Brug Stationsweg Stavoren	€ 350.000	Gereed, binnen budget
Brugdek Holle Poarte Makkum	€ 250.000	Gereed, binnen budget
Brug Hichtum	€ 450.000	In voorbereiding
Brug Skerdyk Oosthem	€ 250.000	In voorbereiding
Kade Grote Kampen Bolsward	€ 300.000	In voorbereiding
Weg De Finne IJsbrechtum	€ 250.000	In voorbereiding
Weg Noorderlaan Wons	€ 350.000	In voorbereiding
Damwand Gouden Boayem Heeg	€ 300.000	In voorbereiding
Beschoeiing Van Panhuysweg Parrega	€ 500.000	In uitvoering
<i>Totaal</i>	€ 3.000.000	

Investeringswerken 2023	Investering	Status
Kade Doniaweg Burgwerd	€ 400.000	In voorbereiding
Kade Parrega	€ 550.000	In voorbereiding
Weg Arum / parkeerterrein bij de kerk	€ 500.000	In voorbereiding
Weg Julianastraat IJlst	€ 300.000	In voorbereiding
Weg centrumgebied Wons	€ 300.000	In voorbereiding
Weg Dijksterbuursterlaan Kimswerd	€ 550.000	In voorbereiding
Betonwegen divers	€ 400.000	In voorbereiding
<i>Totaal</i>	€ 3.000.000	

In de gehele breedte van het werkveld blijft sprake van prijsstijgingen. De uitvoering staat onder druk door schaarste aan vakmensen en vertraging in leveranties. Er is hierdoor een risico op oplopende onderhoudsachterstanden.

31.	Campagne bewustwording waterproblematiek				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Omgevingsplan klimaatadaptatie	0	-70	0	0
<u>Toelichting:</u>					
Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					

Overige zaken (going concern)

Er zijn geen overige zaken te melden.

4 Programma 3: Bestuur

Speerpunten uit de Programmabegroting

Nr.	Speerpunt				
	Hoofdtakveld Bestuur				
0.	Lokale democratie (extra toegevoegd speerpunt)				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Lokale democratie	-50	-50	-50	-50
	Toelichting:				
	Deze bij de Actualisatie van de Programmabegroting 2023 toegekende middelen passen niet bij een bestaand speerpunt. Vandaar dat hier een extra speerpunt is benoemd.				
	Wij willen kinderen een omgeving bieden waar zij, nu en in de toekomst, op een fijne manier kunnen wonen en leven. Daarom nodigen we kinderen uit onze gemeente uit om actief mee te denken en mee te doen. Dat doen zij tijdens de jaarlijkse Kinderconferentie in Sneek. Maar ook op school als ze in groep 7 of 8 aan de slag gaan met de casussen uit de lesmethode Pak@ Democratie. Dit in samenwerking met De Kleine Ambassade.				
	Sinds januari 2022 hebben we bovendien een kinderburgemeester die de stem van alle kinderen uit Súdwest-Fryslân vertegenwoordigt. De kinderburgemeester komt met haar team van rayonhoofden drie keer per jaar bij elkaar om te bespreken welke ideeën kinderen hebben. Naast deze bijeenkomsten neemt de kinderburgemeester, of een van de andere teamleden, als vertegenwoordiger van alle kinderen in Súdwest-Fryslân, deel aan belangrijke evenementen binnen onze gemeente.				
	Meer Informatie: https://sudwestfryslan.nl/onderwerp/kinderburgemeester/ .				
1.	Public Affairs				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Toelichting:				
	Op basis van diverse inhoudelijke strategieën, gesprekken met partners in Noord-Nederland en interne gesprekken kent Súdwest-Fryslân de volgende dossiers waarop diverse public affairs (PA) acties plaatsvinden:				
	<ul style="list-style-type: none">• Ontmoetingsplaatsen• MBO-regio• Circulaire economie• Regiodeal• Vitaal landschap• Iedereen doet mee• Wonen (Woondeal en innovatieve woonvormen)• Energietransitie				
	In januari is gesproken met minister De Jonge over de Woondeal en knelpunten in de regio. In februari met de permanent vertegenwoordiger de heer De Groot. In maart vond een gesprek plaats over participatie met minister Schouten en daarnaast over de Noord-Nederlandse Landbouwagonde met minister Adema.				

Naar aanleiding van het programma Nationaal Circulair economie is Súdwest-Fryslân uitgenodigd bij het ambtelijke koplopersoverleg om kennis te delen.

2. Samenwerkingsverband Noord Nederland

Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023

	2023	2024	2025	2026
Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting:

Met partners in Noord-Nederland is samengewerkt op het dossier Wonen richting een aanvraag voor een Woningbouwimpuls.

De Noord-Nederlandse waterstofprojecten zijn onder de aandacht van Brussel gebracht:

<https://www.sterknoordnederland.nl/nieuws/noord-nederland-presenteert-advies-voor-ontwikkeling-hydrogen-valleys-aan-europese-commissie>.

Ook de Europese ontwikkelingen op Circulaire economie en de landelijke ontwikkelingen op de Lelylijn worden binnen de samenwerking gevolgd en waar nodig op geacteerd.

3. Goede en inclusieve werkgever

Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023

	2023	2024	2025	2026
Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting:

In maart heeft de gemeente geparticipeerd in een tweetal projecten van 30Buro, om leerlingen van basis- en voortgezet onderwijs kennis te laten maken met werken bij een gemeente.

Naar aanleiding van de motie over Open Hiring die in de raadsvergadering van februari is aangenomen, is team HR een onderzoek gestart naar welke functies zich mogelijk lenen voor Open Hiring.

In februari 2023 is het 'Leerhuis' geopend in de voormalige Wereldwinkel. Van hieruit volgen onze eigen medewerkers opleidingen en trainingen. Het leerhuis biedt een goed gevulde kalender aan trainingen en workshops, grotendeels gegeven door eigen collega's, voor de ontwikkeling van de SWF-medewerkers.

4. Campagne goede en inclusieve werkgever

Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023

	2023	2024	2025	2026
Arbeidsmarktpositionering	-100	0	0	0

Toelichting:

Gedurende het eerste kwartaal van 2023 is gewerkt aan de ontwikkeling van een speciale 'werkenbij-website' om SWF als werkgever beter vindbaar te maken. Deze website zal in de loop van het tweede kwartaal worden gelanceerd. De website wordt gevuld met verhalen van medewerkers, passend beeldmateriaal en natuurlijk de vacatures die actueel zijn.

5.	Mentorprogramma				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting: In april wordt het onderzoek afgerond naar hoe de kennis van de ervaren medewerkers geborgd kan worden bij de nieuwe collega's. Daar zal in de volgende bestuursrapportage over worden gerapporteerd.					
6.	Klanttevredenheid				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting: Er is een start gemaakt met de nulmeting van de klantcontactkanalen. Dit speerpunt wordt gefaseerd uitgevoerd per klantcontactkanaal. Door de huidige en gewenste situatie te vergelijken, kunnen aanbevelingen worden gedaan. Die worden vervolgens als deelprojecten opgepakt, met als doel de dienstverlening aan de Mienskip verder te versterken.					
7.	Herstructurering informatiedomein				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Inzetten van data voor complexe vraagstukken	-100	0	0	0
Toelichting: Er wordt gewerkt aan een plan van aanpak, waar in de volgende bestuursrapportage over gerapporteerd zal worden.					
8.	Versterken digitale dienstverlening				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Verbeteren digitale dienstverlening	-540	-260	-260	-260
Toelichting: Op dit moment wordt er hard gewerkt aan 'MijnSWF'. Per 1 juli wordt het in 'stille' productie genomen. Dat betekent dat het dan technisch werkt, maar nog niet voor de klant beschikbaar is. Vanaf dat moment zullen we zoveel mogelijk applicaties, formulieren etc. ontsluiten op 'MijnSWF'. Het is ons doel om per 1 januari 2024 een interactief portaal voor onze inwoners en ondernemers beschikbaar te hebben. Door steeds verder uit te breiden met diensten, willen we bereiken dat per 1 januari 2025 'MijnSWF' hét portaal is voor de interactie tussen onze inwoners, bedrijven en de gemeente. Het project 'eDiensten Burgerzaken' is inmiddels opgestart. Het is de verwachting dat die digitale dienstverlening dit jaar nog wordt geïmplementeerd.					

Nr.	Speerpunt				
	Hoofdtakveld Burgerzaken				
9.	Adequate dienstverlening				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Organiseren laagdrempelige dienstverlening tichtby	-100	PM	PM	PM
	<p>Toelichting: Dit speerpunt vind aansluiting bij speerpunt 6 (klanttevredenheid) waar de klantcontactkanalen post, telefonie, digitaal en fysiek gefaseerd worden opgepakt.</p>				
10.	Communicatie tussen inwoners en gemeente				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Verbeteren digitale dienstverlening	zie 8.	zie 8.	zie 8.	zie 8.
	<p>Toelichting: In april gaan we de voorbereidende werkzaamheden afronden (plan van aanpak, voorstel nulmeting directie, voorstel OR en planning + werkgroep samengesteld). In de maanden mei, juni, juli met uitloop naar de zomervakantie worden alle brieven gecontroleerd en waar nodig herschreven, dit op basis van het 4 ogen principe. Na de zomer volgt interne communicatie en training aan medewerkers.</p>				
11.	'Wolkom yn Súdwest'-pakket				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<p>Toelichting: Op dit moment worden nieuwe inwoners welkom geheten middels een brief. Binnenkort wordt een werkgroep gevormd om te adviseren over de invoering van een 'Wolkom yn Súdwest'-pakket in combinatie met een eventuele bijeenkomst voor nieuwe inwoners.</p>				

Nr.	Speerpunt				
	Hoofdtakveld Veiligheid				
12.	Veiligheid: investeren in preventie				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Ondermijning	-60	0	0	0
	<p><u>Toelichting:</u> Om te voorkomen dat jongeren en jongvolwassenen de (georganiseerde en ondermijnende) criminaliteit ingaan of hier verder in afglijden wordt er ingezet op preventie. Om die reden wordt het project kansRIJK ingezet. Het streven is samen met ketenpartners een betekenisvolle wijkgerichte bijdrage leveren aan het terugdringen van overlastgevend gedrag en het voorkomen van delict gedrag bij jongeren in wijk en dorp.</p>				
13.	Verbinding zorg en veiligheid				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<p><u>Toelichting:</u> Voor een toelichting zie speerpunt 15 van Programma Sociaal.</p>				
14.	Bevoegdheden BOA's				
	<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>				
		2023	2024	2025	2026
	Geen specifieke bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	<p><u>Toelichting:</u> Het werven van personeel is lastig met de huidige arbeidsmarkt. We signaleren de trend dat om ons heen een hogere salarisschaal wordt geboden voor een gelijkende functie.</p> <p>Wijkgericht werken is een speerpunt voor 2023. Enkele handhavers hebben hier een opleiding voor gevolgd. Daarnaast is de zogenoemde 'Instagram volgdienst' in het leven geroepen. Het idee van de deze 'volgdienst' is dat de Mienskip tijdens de dienst van de handhaver (ook na kantooruren) direct in contact staat met afdeling handhaving en kan aangeven via Instagram waar men de handhaver graag ziet (overlast locaties).</p> <p>Via de website van de gemeente kan men een afspraak maken met de wijkhandhaver. Ook neemt de wijkhandhaver zitting in wijk-/buurthuizen v.w.b. een inloop uur eventueel in samenwerking met de dorpen- / wijkencoördinator.</p>				

Overige zaken (going concern)

Tussenstand onrechtmatigheden aanbestedingen 2023

Er is nog geen tussenstand onrechtmatigheden aanbestedingen 2023 te melden. De focus is in het eerste kwartaal van 2023 nog gericht op de verantwoording over 2022 in het kader van de Jaarstukken 2022.

Controle op de jaarrekening 2022

Bij de controle van de jaarrekening is vertraging opgelopen doordat diverse stukken te laat zijn aangeleverd. Deloitte Accountants heeft aangegeven dat zij daardoor moeten schuiven in hun activiteiten en extra capaciteit nodig zullen hebben voor de afwikkeling van de eindcontrole. Dit heeft ook effect op het honorarium van de jaarrekeningcontrole 2022, er zullen dus meerkosten op gaan treden. Hierover is ook met de auditcommissie gesproken. Ten tijde van de tweede bestuursrapportage zal helder worden welk bedrag hiermee gemoeid is en zal een begrotingswijziging worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Inhuur personeel

Op de volgende pagina treft u een overzicht aan van inhuur tot en met boekingsdatum 29 maart 2023. Het is nog te vroeg om een redelijke inschatting te kunnen maken van hoe we uitkomen over geheel 2023. Dit komt door het seizoenswerk in de zomer, de extra inhuur m.b.t. specifieke klussen, de inhuur voor ziekte/vervanging vast personeel en inhuur op vacatures.

Door de krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om aan nieuw personeel te komen. Daarnaast kiezen veel vakspecialisten er tegenwoordig voor om juist op inhuurbasis te willen werken. Dit is iets waar alle gemeenten mee te maken hebben. Omdat het werk wel door moet gaan en de kwaliteit op orde moet blijven is werken op inhuurbasis een goed werkbaar oplossing.

Keten	Afdeling	soort	Bedrag
Bedrijfsvoeren	Bestuurszaken		18.270
	Communicatie		17.159
	DIA		13.826
	Facilitair		9.317
	Financien		10.233
	Human resource		75.070
	I&A		146.152
	Juridische- en Veiligheidszaken		21.190
Totaal Bedrijfsvoeren			311.216
Centraal	Griffie		11.931
Totaal Centraal			11.931
Klantencontacten	Belastingen		53.943
	Burgerzaken		14.802
	Dom Dienstverleners: ketenvoorzitter Klantcontacten		69.879
	Klantcontactcentrum - KCC		86.368
Totaal Klantencontacten			224.993
Omgeving	Handhaving Publiek Domein		9.468
	Omgeving - Ondersteuning en Advies		91.814
	Omgeving - Ruimtelijke Ontwikkeling		201.440
	Omgeving - Toezicht en Handhaving		33.041
	Vergunningen		188.906
Totaal Omgeving			524.668
Ontwikkelen	Strategie en Programma's		92.362
Totaal Ontwikkelen			92.362
Openbare Ruimte	Groen	Seizoenskrachten	25.932
		WSW Seizoenskrachten	29.346
	Schoon	Seizoenskrachten	25.511
			12.339
	Vastgoed		484
	Water	Seizoenskrachten bruggen en havens	26.042
			50.815
			70.898
Totaal Openbare Ruimte			241.368
Sociaal Domein	Administratie & Beheer SD		88.286
	Beleid Sociaal Domein		574.086
	Cultuur en sport		19.190
	GT Bolsward e.o		57.959
	GT Buitengebied SWF		92.547
	GT Sneek Noord		56.110
	GT Sneek Zuid		160.340
	Ondersteuning		528.685
	Vastgoed		3.642
Totaal Sociaal Domein			1.580.846
Eindtotaal			2.987.384
Totaal inhuur t/m boekingsdatum 29-3-2023			2.987.384
Keten	Afdeling	soort	Bedrag
Openbare Ruimte	Groen	Seizoenskrachten	25.932
		WSW Seizoenskrachten	29.346
	Schoon	Seizoenskrachten	25.511
	Water	Seizoenskrachten bruggen en havens	26.042
Eindtotaal			106.831
Totaal inhuur excl. seizoenkrachten t/m boekingsdatum 29-3-2023			2.880.553

5 Overzichten

Overige zaken (going concern)

Er zijn geen overige zaken te melden.

6 Mutaties reserves

Verwachting verloop Algemene Reserve in 2023

In onderstaande tabel staat het verloop van de Algemene Reserve. De met een * gemarkeerde posten zijn nieuw ten opzichte van de vorige bestuursrapportage.

Ontwikkeling Algemene Reserve	2023
(bedragen x € 1.000)	
Stand per 31/12/2021 volgens JR 2021	15.469
<u>Reeds genomen raadsbesluiten</u>	
Af: Bestemmingsreserve ontmoetingsplaatsen	-500 Raadsbesluit 11-11-2021 (PB2022, verwerking in 2022)
Af: Begroot resultaat 2022 volgens PB2022 (incl. amendementen)	-2.202 Raadsbesluit 11-11-2021 (PB2022)
Bij: Restant coronacompensatie 2020	1.064 Raadsbesluit 03-02-2022
Af: Regeling coronacompensatie 2022	-1.000 Raadsbesluit 03-02-2022
Af: Aanjaagsubsidie Sneekweek	-125 Raadsbesluit 03-02-2022
Bij: Decembecirculaire 2021	80 Raadsbesluit 03-03-2022
Af: Tijdelijke maatregelen N7	-375 Raadsbesluit 03-03-2022
Bij: Werkelijk resultaat 2021	11.721 Raadsbesluit 07-07-2022 (Jaarstukken 2021)
Af: Voorgestelde resultaatbestemmingen 2021	-4.772 Raadsbesluit 07-07-2022 (Jaarstukken 2021)
Af: Uitvoeren motie Simmer yn Súdwest	-50 Raadsbesluit 14-7-2022 (Berap jan, feb, maart 2022)
Af: Beweegtoestellen Simon Havigaschool	-28 Raadsbesluit 14-07-2022
Af: Aankoop perceel Ferwoude	-100 Raadsbesluit 14-07-2022
Af: Uitvoeren motie Nationaal Modelspoor Museum	-135 Raadsbesluit 29-09-2022 (Berap april, mei, juni 2022)
Bij: Resultaat Berap april, mei, juni 2022	142 Raadsbesluit 29-09-2022 (Berap april, mei, juni 2022)
Bij: Resultaat Berap juli, augustus 2022	5.464 Raadsbesluit 17-11-2022 (Berap juli, augustus 2022)
Af: Energietoeslag 2022	-1.160 Raadsbesluit 17-11-2022
Af: Resultaat Berap september, oktober 2022	-1.599 Raadsbesluit 22-12-2022 (Berap sept., okt. 2022)
Af: Subsidieregeling energiecompensatie 2022	-1.100 Raadsbesluit 22-12-2022
* Af: Begroot resultaat 2023 volgens Programmabegroting 2023	-12.573 Raadsbesluit 02-02-2023
* Bij: Actualisatie Programmabegroting 2023	2.638 Raadsbesluit 02-02-2023
Nieuwe Stand	10.860
<u>Nog verwacht</u>	
* Resultaat Berap JFM 2023	0 Raadsvoorstel 22-06-2023
Bij: Nota reserves en voorzieningen	500 Verwacht (in 2023)
Stand na verwacht	11.360
> Niveau weerstandsvermogen	8.300
Vrij besteedbaar	3.060

Overige zaken (going concern)

Er zijn geen overige zaken te melden.

7 Paragrafen

Betreffende de paragrafen is er niets om over te rapporteren.

Nr.	Paragrafen				
3.	Kapitaalgoederen				
<u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u>					
		2023	2024	2025	2026
	Motie insectennetwerk	-150	-150	-150	-150
	Motie vergroening dorpen/steden	-50	-50	-50	-50
<u>Toelichting:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.					

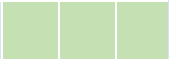
8 Ontwikkelfonds en overige projecten

Hieronder rapporteren wij over alle actieve projecten uit die (grotendeels) gefinancierd worden vanuit het Ontwikkelfonds (projecten waarvoor krediet beschikbaar is gesteld en die nog niet zijn afgerond). Daarnaast informeren wij over projecten die in vergaande voorbereiding zijn.

Daarnaast rapporteren we over overige projecten die niet gefinancierd worden vanuit het Ontwikkelfonds. Standaard rapporteren we over majeure projecten waar de raad een realisatiekrediet voor beschikbaar heeft gesteld. Mochten er significante afwijkingen zijn bij overige projecten, dan rapporteren we ook daarover, zolang er sprake is van een afwijking.

8.1 Ontwikkelfonds

Nr.	Project													
	Bolsward: Bolsward-west (ontsluiting) (Mobiliteit)													
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Het jaar 2022 stond in het teken van optimaliseren van het oorspronkelijk ontwerp. Zoals eerder vermeld heeft de provincie als gevolg van de financiële overschrijding de geplande fietstunnel onder de Oude Rijksweg laten vervallen. Súdwest-Fryslân blijft uitgaan van een ongelijkvloerse kruising voor fietsers van en naar Exmorra en achterliggend gebied. We onderzoeken daarom samen met de provincie naar alternatieven. Deze zijn vooralsnog niet beter of goedkoper. Bovendien is Rijkswaterstaat geen voorstanders van een gelijkvloerse fietsoversteek nabij de afrit van de A7. Daarom zal in maart verder met de provincie worden overlegd over een andere manier van financieren, waarbij toch de oorspronkelijke doelen worden gehaald.</p> <p>Het onderdeel aansluiting Exmorraweg op rotonde N359 is 'vooruit' gehaald voor realisatie. Het ontwerp is gereed en de aanbesteding kan gestart worden. Uitstel, nieuwe werkvoorbereiding en hogere prijzen hebben tot hogere aanlegkosten geleid. In 2023 zullen hiervoor, in een integrale afweging, aanvullende middelen worden gevraagd. De uitvoering is gepland eind 2023 - begin 2024.</p>													
	Bolsward: Binnenstad-Herinrichting (Agenda Bolsward)													
	<p><u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> <th>2026</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Herinrichting Binnenstad Bolsward (herstel en fase 2)</td> <td>-2.015</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Fase 1 van de herstelwerkzaamheden, het deel voor De Tiid en enig herstel nabij het Broereplein, zijn in september 2022 uitgevoerd. De algemene reacties zijn positief. Het overige deel (fase 2) van het herstelwerk is half februari gestart. Door het herstel waren aanvullende middelen nodig en was er uitgelopen ten opzichte van de oorspronkelijke planning. De raad heeft voor het herstelwerk middelen beschikbaar gesteld. Daardoor is het krediet verruimd en de planning aangepast. Zowel qua tijd als budget is er nu geen afwijking meer.</p>					2023	2024	2025	2026	Herinrichting Binnenstad Bolsward (herstel en fase 2)	-2.015	0	0	0
	2023	2024	2025	2026										
Herinrichting Binnenstad Bolsward (herstel en fase 2)	-2.015	0	0	0										
	Bolsward: Aquaduct Bolsward (Mobiliteit)													
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Nu benodigde documenten voor overleg met het rijk via Bestuurlijk Overleg MIRT en lobby gereed zijn, zijn vooreerst bij de provincie andere prioriteiten gesteld. Ook de gemeente heeft opgaven op het gebied van infra, zoals Bolsward-west (inclusief ontsluiting Exmorra) en de effecten van de problemen bij de aquaduct nabij Uitwellingerga, waardoor dit proces op de waakvlam staat.</p>													

Nr.	Project	
	Sneek: De Hemmen III (Economische zaken)	
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u></p> <p>Bouwrijp maken Het terrein is op hoogte gebracht, het proces van zetting is gestart. Aan de hand van een, door gemeente, uitvoerder en ingenieursbureau opgezet, ecologisch werkprotocol kan er worden doorgewerkt in het broedseizoen.</p> <p>Verkoopprocedure Voor fase 2 wordt de verkoopprocedure van fase 1 gehanteerd. Duurzaamheid speelt een rol, daarvoor is de duurzaamheidsmatrix ontwikkeld die door nieuwe belangstellenden voor een kavel kan worden ingevuld. De score van de menukaart wordt gekoppeld aan de privaatrechtelijke koopovereenkomst. Bij invulling van de menukaart en door hoog te scoren, maken inschrijvers meer kans bij de toewijzing van een bedrijfskavel.</p> <p>Planning De kritieke activiteiten in de planning zijn de toevoer van elektriciteit en de verkeersontsluiting. Voor beide activiteiten is er afhankelijkheid van andere partijen. De huidige planning is samengevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bouwrijp 2023 eind - Nutstoevoer kavels 2024 begin (afhankelijk van oplossing Liander) - Verkeersontsluiting 2024 medio - Uitgifte en bouw 2024 medio (afhankelijk van tijdige (tijdelijke) ontsluiting) <p>Vanwege personeelstekorten bij adviesbureaus, en ook bij aannemers, én de lange(re) levertijden van materialen is er kans op vertragingen. Dit speelt breder bij ruimtelijke ontwikkelingen.</p> <p>Ontsluiting Het definitieve ontwerp van de ontsluiting is goedgekeurd door Rijkswaterstaat. De bouw ervan is naar verwachting halverwege 2024 gereed. De tijdelijke ontsluiting voor de bouw van bedrijfspanden wordt onderzocht. Ook deze partij bepaalt mede de voortgang.</p> <p>Toevoer nutsvoorzieningen Vanwege de overbelasting van het stroomnet en het onderstation Sneek is de toevoer van elektriciteit naar de bedrijfskavels voor begin 2024 niet meer gegarandeerd. Het project NuLelie van netbeheerder Liander moet de netinfrastructuur herstructureren voor de middenspanningscapaciteit, waaronder ook de aftakking naar De Hemmen III. Met Liander is afgesproken dat dit eind 2023 gereed is. Het onderstation is een apart verhaal; met spoed wordt met Liander naar een integrale oplossing gezocht voor een tijdige energievoorziening en het versneld realiseren van een nieuw onderstation te Sneek. In de tussentijd wordt onderzocht of een tijdelijke oplossing met opslagcapaciteit op het bedrijventerrein zelf haalbaar is.</p> <p>GreX Vanwege de 2e fase bedrijventerrein Hemmen 3, worden de Grex, het uitvoeringskrediet voor de ontsluiting van de Hemmen 3 en de bufferzone geactualiseerd. Dit vindt plaats in Q2 2023. Vanwege de algemene prijsstijgingen en de geconstateerde risico's is de verwachting dat er aanvullend krediet nodig is.</p>	
	Sneek: Stationsgebied (Agenda Sneek)	
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u></p> <p>Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden op het oorspronkelijk gegunde werk. Het aanvullende deel van Kanaalstraat is inmiddels opgedragen aan aannemer. De inschrijving van dit deel ligt binnen beschikbaar gestelde aanvullende krediet.</p>	

Nr.	Project	
	Sneek: IJsterkade (Agenda Sneek)	
	<u>Toelichting op de afwijking:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.	
	Sneek: De Potten, visievorming (Gastvrijheidseconomie)	
	<u>Toelichting op de afwijking:</u> Het aanvullend participatietraject is in 2022 afgerond. Door de aanvullende participatie zijn extra kosten gemaakt en is er veel vertraging opgetreden ten opzichte van de initiële planning. De resultaten van de aanvullende participatie zijn verwerkt in de concept-gebiedsvisie. Deze is 21 februari 2023 in de commissie Doarp, Stêd en omkriten besproken en als bespreekstuk geagendeerd voor de gemeenteraadsvergadering van 9 maart 2023. Inmiddels is de gebiedsvisie vastgesteld. Hiermee is de visievorming afgerond en kan dit als project vervallen in de volgende bestuursrapportage.	
	IJsselmeer opgave: Versterking Friese IJsselmeerkust (VFIJ) (IJsselmeerkust)	
	<u>Toelichting op de afwijking:</u> Beschikbaarheid zand Uitgangspunt voor de realisatie van de onderdelen Workum en de stranden is de beschikbaarheid van zand uit het IJsselmeer. Op verzoek van RWS is het op diepte brengen van de vaargeul door de provincie Fryslân i.v.m. verzilting tijdelijk stop gezet. RWS en provincie zijn in gesprek over de consequenties hiervan en zoeken naar alternatieven. Planning van uitvoering is afhankelijk van de beschikbaarheid van zand. RWS is aan het onderzoeken wat de eventuele gevolgen kunnen zijn ten aanzien van verzilting. Onduidelijk is wanneer dit onderzoek gereed is en welke consequenties dit heeft voor de tijdige beschikbaarheid van het zand voor de zand gebonden deelprojecten. Stijging Bouwkosten Conform vastgelegde afspraken; Het financieel beschikbaar gestelde bedrag is kader stellend (een gelimiteerd maximum). Als er financiële issues optreden, zullen deze opgelost moeten worden middels de post onvoorzien. Mocht dit niet afdoende zijn, dan zal dit ten koste gaan van een deel van de scope. Zijn de gevolgen zodanig dat doelstellingen van het project en scope niet meer haalbaar zijn, dan zal geëscaleerd worden naar de stuurgroep. De markt heeft te maken met flinke stijging van de bouwkosten wat veroorzaakt wordt door; krapte op de arbeidsmarkt, tekort aan bouwstoffen, stijgende prijzen, brandstoffen en inflatie. Dit is een risico voor de uit te voeren scope Afronden projectbeslissingen en start volgende fase 1e kwartaal 2023 zijn de projectbeslissingen aan de minister ter ondertekening aangeboden. Inmiddels is gestart met de technische voorbereidingen, voorbereiden procedures en het opstellen contracten. In de Stuurgroep van 22 september 2022 is besloten om de planning van oplevering te verschuiven van 31 december 2024 naar 31 december 2025. Met de huidige inzichten kan er 4e kwartaal 2023 gestart worden met de eerste werkzaamheden.	

Nr.	Project	
	IJsselmeer opgave: Ontsluiting Stavoren (Mobiliteit)	
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> De werkzaamheden zijn in volle gang. Begin maart is er een bijeenkomst geweest met plaatselijke belangen Warns. Begin maart zijn de inwoners en stakeholders geïnformeerd over de werkzaamheden.</p> <p>Met het huidige tempo wordt ingelopen op de planning en lijkt het erop dat de weg i.p.v. november in augustus opengesteld kunnen worden voor het wegverkeer. Afrondende werkzaamheden zoals o.a. groenvoorzieningen, zal naar verwachting eind 2023 gereed zijn.</p>	
	IJsselmeer opgave: Atlantikwall in het waddengebied (Afsluitdijk)	
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> - het eerste deel het inrichten van de Atlantikwall-bunker met een expositie is gereed en maakt onderdeel uit van de expositie van het Kazemattenmuseum. - In het kader van 75 jaar bevrijding is er een krant uitgebracht.</p> <p>Resterende deel: Kornwerderzand: strijd om de Afsluitdijk (scenario kazematten 2e linie) 2e kazematteneiland Op Kornwerderzand is sprake van een complexe situatie, waarbij vele projecten en processen in elkaar grijpen en samen komen. Hierbij kan gedacht worden aan onderwerpen zoals; het verduurzamen en toekomstbestendig maken van de Afsluitdijk, de Vismigratierivier, de verbreding van de sluis, het opnieuw aanbesteden van de bestaande spuiiddelen, het vervangen van de bruggen en een upgrade van Kornwerderzand in zijn geheel als toeristische bestemming (bereikbaarheid, parkeren, bewegwijzering, wegen- en padenstructuur en informatievoorziening).</p> <p>Afstemming over volgorde, efficiency en logistiek van de werkzaamheden hebben ervoor gezorgd dat een deel van de uit te voeren projectonderdelen later in de tijd zijn geprogrammeerd. De grote en complexe werken domineren voorlopig alle projecten op en rond de Afsluitdijk, ook die van eerder gehonoreerde (deel)projecten zoals de Atlantikwall in het Waddengebied. Vanwege vertraging van de werkzaamheden aan de afsluitdijk heeft er in 2022 geen start kunnen plaatsvinden van dit laatste onderdeel.</p> <p>Door de vertraging komt de einddatum onder druk te staan.</p>	
	IJsselmeer opgave: Sluis, Waddenfonds beleef Kornwerderzand (Afsluitdijk)	
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> De gemeente heeft verantwoordelijkheid voor de beschikking van het Waddenfonds beleef Kornwerderzand door middel van een machtiging overgedragen aan de provincie Fryslân.</p> <p>De provincie heeft een extern bureau ingehuurd om inzichtelijk te maken hoe de verschillende processen van de ontwikkelingen in elkaar grijpen en hoe de verschillende beleefbare elementen aan elkaar verbonden zijn. Met als doel om te komen tot een integrale visie voor een gebiedsontwikkeling Kornwerderzand als bestemming.</p>	
	IJsselmeer opgave: De Nieuwe Afsluitdijk (Afsluitdijk)	
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Bruggen Het oorspronkelijke idee was, om de bruggen één-op-één aan te besteden aan de aannemer van het Rijkscontract, zodat de gevolgen van het project versterking Afsluitdijk konden worden beperkt. Deze inkoopstrategie leidde echter tot bezwaren. Daarom is dit inkoopproces stopgezet en zal de realisatie van de bruggen op basis van een “normale” Europese aanbesteding in de markt gezet worden.</p>	

De consequentie hiervan is dat de realisatie van de bruggen pas kan plaatsvinden als het Rijkswerk aan de versterking van de Afsluitdijk en de stormvloedkering klaar is en de bijbehorende documentatie beschikbaar is.

De realisatie van de bruggen zal wel vertragen ten opzichte van de tussenmijlpaal 2025, maar het gehele werk kan nog steeds in 2028 conform de afspraak in de BOK klaar zijn. Waarschijnlijk zal de uitvoering starten in 2025. De uiteindelijke planning is wel afhankelijk van de verdere planningsafspraken met Rijkswaterstaat. Hierover wordt nu in overleg met alle betrokken partijen een netwerkplanning opgesteld. Dat is een integrale planning van alle nog te realiseren werken op en rond de Afsluitdijk de komende jaren.

Sluis

Het Rijk onderzoekt momenteel hoe de verzilting bij Kornwerderzand kan worden aangepakt. Dit heeft consequenties voor de technische keuzes van ontwerp en realisatie van de nieuwe sluis. De Provincie is hierover in gesprek met het Rijk. Ook de sluis is onderdeel van de bovengenoemde netwerkplanning van alle ontwikkelingen rondom de afsluitdijk om hinder te beperken. Voor de sluis is het de verwachting dat deze conform de mijlpaal in 2028 in gebruik zal zijn, waarbij de bovengenoemde afhankelijkheid van planningsafspraken met Rijkswaterstaat ook voor de sluis geldt.

Geulen

Ook de verruiming van de geulen is van invloed op de verzilting doordat zoutwater zich via de verdiepte geulen verder naar het zuiden kan verplaatsen. Op verzoek van Rijkswaterstaat is de verruiming en de zandwinning daarom tijdelijk stilgelegd. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld de projecten Vismigratierivier en Versterking Friese IJsselmeerkust nog geen gebruik maken van de beoogde vrijkomende materialen. De Provincie voert gesprekken met Rijk om de gevolgen van deze vertraging te beperken. Ook voor de geulen is het de verwachting dat deze conform de mijlpaal in 2028 in gebruik zullen zijn.

De gemeente is partner in het project De Nieuwe Afsluitdijk. Tijdens de stuurgroep vergaderingen worden wij op de hoogte gesteld van de stand van zaken rond de voortgang van de werkzaamheden van De Nieuwe Afsluitdijk. De gemeente SWF is lid van deze stuurgroep.

IJsselmeer opgave: Museum Hindeloopen (Cultuur)

Toelichting op de afwijking:

Op 14 juli 2022 heeft de gemeenteraad het besluit genomen om 300.000 euro vanuit het Ontwikkelfonds voorlopig beschikbaar te stellen voor de uitbreiding en vernieuwing van het museum. Op 15 juni 2017 nam de raad al een amendement aan om dit bedrag te reserveren. In 2022 had het museum het definitieve ontwerp rond met een (bijna) dekkende begroting en een goede onderbouwing, waardoor het museum voldeed aan de voorwaarden die de raad in 2017 stelde.

Inmiddels heeft Museum Hindeloopen het pand overgenomen van de gemeente Súdwest-Fryslân. De bouwvergunning is verleend en [de verbouwing is in februari van start gegaan.](#)

Út de Mienskip: Subsidieregeling bovenlokale initiatieven (Kernenbeleid)

Toelichting op de afwijking:

Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.

8.2 Financieel overzicht Ontwikkelfonds

Ontwikkelfonds	Totaal t.m. 2026	t.m. 2022	2023	2024	2025	2026
Totaal beschikbaar gesteld	32.830.424	20.300.000	3.000.000	3.530.424	3.000.000	3.000.000
Krediet	17.738.176	14.049.013	1.344.581	1.344.582	1.000.000	-
Gelabeld	4.431.324	250.000	1.981.324	1.200.000	1.000.000	-
Beschikbaar	10.660.925	6.000.988	5.675.083	6.660.925	7.660.925	10.660.925
Te activeren	22.300.000	14.300.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
Beschikbaar gesteld krediet	11.483.251	9.233.251	750.000	750.000	750.000	-
Binnenstad fase 1	100.000	100.000				
Bolsward, Hist. Centrum Westergo	1.000.000	1.000.000				
Bolsward-west (ontsluiting)	800.000	800.000				
HCW	1.531.000	1.531.000				
Sneek, Stationsgebied - fase 2	200.000	200.000				
De Hemmen III	2.400.000	2.400.000				
Aanpassing recreatiegebied rondom De Hemmen III	400.000	400.000				
Rondweg Warns	1.300.000	1.300.000				
Rondweg Warns	200.000	200.000				
Hoogspanning Pasveer voorbereidingskrediet	107.251	107.251				
Museum Hindelopen	300.000	300.000				
Sneek Stationsgebied	895.000	895.000				
Ijsselmeeropgave	2.250.000	-	750.000	750.000	750.000	
Gelabeld	2.642.749	-	1.142.749	500.000	1.000.000	
Hoogspanning pasveer	642.749	-	642.749			
Sportcarroussel	1.000.000				1.000.000	
Sluis	1.000.000	-	500.000	500.000		
Nog beschikbaar te activeren	8.174.000	5.066.749	5.174.000	5.924.000	6.174.000	8.174.000
Eenmalig	10.530.424	6.000.000	1.000.000	1.530.424	1.000.000	1.000.000
Beschikbaar gesteld krediet	6.254.925	4.815.762	594.581	594.582	250.000	-
Aquaduct - onderzoeksgeld	120.000	120.000				
Gebiedsvisie sportpark	84.000	84.000				
Lichtplan Bolsward	140.500	140.500				
Ontwikkeling bedrijventerrein, icm upcycle energy-valle	25.000	25.000				
Sneek, Stationsgebied - fase 1	200.000	200.000				
Aanpak de Potten	70.000	70.000				
Sneek IJlsterkade	161.425	161.425				
Stedenbouwkundige visie Sneek	70.000	70.000				
Vitaliteit binnenstad, verkennen en voorbereiden	80.000	80.000				
Kwaliteit toegangspoorten deelvisie spoorzone	10.000	10.000				
Versterking Friese IJsselmeerkust (co financiering)	1.200.000	510.837	344.581	344.582		
Atlantic Wall	37.500	37.500				
Waddenfonds - beleving kornwerderzand	100.000	100.000				
IJsselmeerkust - DNA (100k), fietspad + poort Frl	162.500	162.500				
Cofinanciering	125.000	125.000				
Bijdrage projectbureau De Nieuwe Afsluitdijk (2021)	50.000	50.000				
Poort van Friesland	50.000	50.000				
Onderzoek veilige fietsverbindingen	40.000	40.000				
Regeling Út de Mienskip	700.000	700.000				
Tafel van Makkum	50.000	50.000				
Ambitiedocument	40.000	40.000				
Toekomstvisie Woudsend (Pilot Integraal Gebiedsgeric	100.000	100.000				
flexibiliteitsbudget	100.000	100.000				
Herstelwerkzaamheden binnenstad Bolsward	-	-				
Ijsselmeeropgave	750.000	-	250.000	250.000	250.000	
Afgeronde projecten	1.789.000	1.789.000				
Gelabeld	1.788.575	250.000	838.575	700.000	-	
Sneek, IJlsterkade	138.575		138.575			
Programatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) (co	1.400.000	-	700.000	700.000		
DNA (co financiering)	250.000	250.000				
Nog beschikbaar eenmalig	2.486.925	934.239	501.083	736.925	1.486.925	2.486.925

Wijzigingen Ontwikkelfonds

- Vorig jaar is het aanbiedingsdocument IJsselmeeragenda behandeld in de raad (29 september 2022). Daarin is besloten dat er in de jaren 2023 tot en met 2025 jaarlijks een bedrag van 1 miljoen beschikbaar is voor de uitvoering van de IJsselmeeragenda. Van deze middelen wordt er jaarlijks € 750.000 gehaald vanuit de structurele middelen en € 250.000 vanuit de incidentele middelen. Dit is nu verwerkt in het overzicht van het Ontwikkelfonds.
- De herstelwerkzaamheden binnenstad Bolsward was in eerste instantie voor een bedrag van € 365.000 gedekt uit het Ontwikkelfonds. Bij de actualisatie van de Programmabegroting 2023 zijn middelen beschikbaar gesteld voor het herstel. De € 365.000 hoeft daarom niet meer betaald te worden uit het Ontwikkelfonds.
- Jaarschijf 2026 is toegevoegd.

8.3 Overige majeure projecten

Nr.	Project			
	Huisvesting Buitendienst (Kapitaalgoederen)			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Eind december heeft de gemeenteraad ingestemd met de nieuwe huisvesting voor de buitendienst onder voorbehoud van het beschikbaar stellen van middelen. Donderdag 2 februari heeft de raad ook het aanvullend benodigde geld beschikbaar gesteld.</p>			
	Sneek: Woningbouw Harinxmaland (Wonen en grondbedrijf)			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> De afronding van Harinxmaland fase 1 betreffende het woonrijp maken (definitieve inrichting openbare ruimte) verloopt volgens plan en budget. De 400 woningen in deze fase zijn opgeleverd en bewoond. In het najaar van 2023 is alles klaar.</p> <p>Voor de ontwikkeling van Harinxmaland fase 2A betreffende de realisatie van 80 sociale huur- en koopwoningen ontstaat er in 2023 een overschrijding van het voorbereidingskrediet. De overschrijding is van tijdelijke aard en zal na het beschikbaar komen van het uitvoeringskrediet, prognose mei 2023, worden afgedekt.</p> <p>De reden van de overschrijding. Om de uitvoering voortvarend te kunnen aanvangen is er in overleg opdracht gegeven voor het laten opstellen van het bouwrijp bestek en het daarbij benodigde bodemonderzoek. Tijdens het begroten van het voorbereidingskrediet zijn deze kosten niet meegenomen.</p> <p>Hoogte van de overschrijding. Het voorbereidingskrediet beschikbaar sinds april 2021 bedraagt € 126.400,- thans uitgegeven € 126.000,- (peildatum december 2022). Aangegane verplichting € 25.424,- voor bestek en bodemonderzoek. De gronduitgifte voor de 80 woningen zal vanaf Q4 van dit jaar gaan plaatsvinden.</p>			
	Sneek: Woningbouw Houkepoort (Wonen en grondbedrijf)			
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Geen afwijkingen.</p>			

Nr.	Project															
	Sneek: Verkabelen Hoogspanningskabels Sneek-Noord (Kapitaalgoederen)															
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> n 2022 is een actualisatie van het Haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. De rapportage van dit onderzoek is onlangs toegestuurd, ca. een halfjaar later dan toegezegd. Het haalbaarheidsonderzoek geeft aan dat het verkabelen zal worden uitgevoerd middels een gestuurde boring, wat een forse toename van de kosten met zich mee brengt. In het haalbaarheidsonderzoek zijn 2 varianten uitgewerkt waarvan de kosten zijn geraamd op € 9,37 miljoen en € 10,41 miljoen. In de vorige rapportage is aangegeven dat de wettelijk verplichte bijdrage van de gemeente ca. € 1,5 miljoen is, maar verwacht mag worden dat de bijdrage minimaal € 2 miljoen is.</p> <p>In onderstaande tabel is aangegeven hoeveel tijd TenneT, na opdracht verstrekking, denkt nodig te hebben voor de verschillende fasen van het project.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Projectfase</th> <th>doorlooptijd</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Basis ontwerpfas</td> <td>15 - 18 maanden</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Detailontwerpfase en realisatie</td> <td>24 - 36 maanden</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Totaal</td> <td>39 - 54 maanden</td> </tr> </tbody> </table> <p>TenneT geeft hierbij nadrukkelijk aan dat de genoemde doorlooptijden een schatting is, de doorlooptijd van een projectfase is sterk afhankelijk of TenneT voldoende capaciteit kan inzetten. Eind 2022 is hierover door TenneT een brief gestuurd waarin is aangegeven, dat door de grote hoeveelheid werk ten gevolge van de energietransitie, er keuzes gemaakt moeten worden wanneer een (verkabelings)project uitgevoerd wordt. Voor verkabelingsprojecten betekent dit dat TenneT maximaal 2 projecten per fase zal opstarten.</p>					Projectfase	doorlooptijd	1	Basis ontwerpfas	15 - 18 maanden	2	Detailontwerpfase en realisatie	24 - 36 maanden	Totaal		39 - 54 maanden
	Projectfase	doorlooptijd														
1	Basis ontwerpfas	15 - 18 maanden														
2	Detailontwerpfase en realisatie	24 - 36 maanden														
Totaal		39 - 54 maanden														
	Workum: Nieuwbouw scholen en infra Weverswei (Onderwijs)															
	<p><u>Toelichting op de afwijking:</u> Er zijn geen afwijkingen of overige zaken te melden.</p>															

Nr.	Projecten													
	Diverse projectmatige zaken													
	<p><u>Specifiek toegekende bedragen via de Actualisatie van de Programmabegroting 2023</u></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2023</th> <th>2024</th> <th>2025</th> <th>2026</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Werken aan sterke, aantrekkelijke stads- en dorpskernen</td> <td>-250</td> <td>-250</td> <td>-250</td> <td>-250</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>Toelichting:</u> De toegekende bedragen zullen voor een groot deel worden ingezet voor projectmatige zaken in de openbare ruimte. Vandaar dat in deze rapportage de middelen onder het kopje "Projecten" zijn geplaatst. Invulling volgt nog.</p>					2023	2024	2025	2026	Werken aan sterke, aantrekkelijke stads- en dorpskernen	-250	-250	-250	-250
	2023	2024	2025	2026										
Werken aan sterke, aantrekkelijke stads- en dorpskernen	-250	-250	-250	-250										

9 Financiële mutaties

In dit hoofdstuk kunnen we voorstellen doen voor financiële mutaties in de begroting. We zullen hierbij steeds de afweging maken of het een invulling van bestaand beleid betreft, of dat het om nieuwe zaken gaat. Nieuwe zaken/nieuw beleid doen we niet via de bestuursrapportage maar via een eigen raadsvoorstel, tenzij het een melding van een onontkoombare ontwikkeling betreft.

In de hierna volgende tabel is aangegeven wanneer een melding via de berap mogelijk is en wanneer er een separaat raadsvoorstel moet komen:

Type afwijking:	Er is geen keuze mogelijk: <ul style="list-style-type: none"> voldongen feit onontkoombaar 	Er is wel een keuze mogelijk: <ul style="list-style-type: none"> vroegtijdige signalering
Binnen beleid, waarbij aanpassing van beleid niet aan de orde is.	Melden via berap	Melden via berap
Binnen beleid, waarbij heroverweging van beleid wenselijk is.	Melden via berap	Separaat raadsvoorstel
Buiten beleid	Melden via berap	Separaat raadsvoorstel

9.1 Voorgestelde (mutaties in) kredieten

1. Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Zie ook Begrotingswijziging e. Dit betreft een lagere Rijksbijdrage voor de Wet kwaliteitsborging. De eerdere ontvangen bedragen zijn in een krediet geplaatst. De lagere Rijksbijdrage moet dan ook ten laste van ditzelfde krediet.

Overzicht voorgestelde (mutaties in) kredieten (bedragen in €)				
Nr.	Omschrijving	Krediet	Invloed op reserves	Invloed op begroting
1.	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	-23.000	0	0
2.				
3.				
4.				
5.				
Totaal		-23.000	0	0

9.2 Voorgestelde begrotingswijzigingen

Via deze bestuursrapportage leggen we de volgende voorstellen voor:

a. Diverse overboekingen, met name personeel (deels incidenteel/deels structureel)

Dit betreft diverse overboekingen betreffende de inzet van personeel. De wijzigingen hebben geen effect op het verwachte resultaat. Er vinden verschuivingen plaats tussen programma's, vandaar dat we deze wijzigingen hier opnemen.

b. Voorlopige beschikking BUIG 2023 (incidenteel)

Onze begroting 2023 is nog vastgesteld op basis van het BUIG-budget voor 2022. In oktober is het voorlopige BUIG-budget voor 2023 bekend gemaakt. Dat budget is € 747.000 hoger vastgesteld dan wij hadden begroot. De begroting moet daarop aangepast worden.

Wij stellen voor om de begrote inkomsten met € 747.000 te verhogen. Dit op basis van de voorlopige beschikking van het Rijk. Daar tegenover zetten we verwachte hogere uitgaven voor hetzelfde bedrag. Over het nader voorlopige BUIG-budget 2023 verwachten we eind april/begin mei bericht van het Rijk te krijgen. Het definitieve budget wordt op 1 oktober 2023 vastgesteld.

c. Onderwijsachterstandenbeleid (structureel)

De ontvangen beschikking voor Onderwijsachterstandenbeleid is € 82.000 hoger dan begroot. Deze inkomsten moeten worden ingezet voor Onderwijsachterstandenbeleid. Als dit niet gebeurt moeten de inkomsten worden terugbetaald aan het Rijk. Voorgesteld wordt zowel de inkomsten als de uitgaven te verhogen.

d. Taakmutaties 2023 uit Decemercirculaire 2022 (structureel)

In de Decemercirculaire 2022 zijn voor het jaar 2023 twee taakmutaties opgenomen. Voorgesteld wordt om deze taakmutaties te verwerken in de begroting:

- Wet goed Verhuurderschap € 97.000
In het Coalitieakkoord is afgesproken dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel goed Verhuurderschap. Het wetsvoorstel zal naar verwachting in juli 2023 in werking treden. Het Rijk stelt middelen ter beschikking om gemeenten financieel te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel.
- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen -/- € 23.000 (verlaging van een eerder toekend bedrag)
In de septemercirculaire is informatie opgenomen over de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). De verdeelsleutel voor de jaren 2023 en verder is gewijzigd. Wij ontvangen daarom nu structureel € 52.000 i.p.v. € 75.000. We verrekenen dit met het hiervoor ingestelde krediet.

Overzicht voorgestelde begrotingswijzigingen (bedragen x € 1.000)	I/S	Invloed op saldo	Programma Sociaal		Programma Ruimte		Programma Bestuur		Overzichten		Mutaties reserves	
			Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Eindstand vorige rapportage		0	167.544	39.946	70.157	34.596	17.660	1.431	47.245	226.047	12.811	13.398
Mutaties door afzonderlijke raadsvoorstellen		2.638	3.053	76	3.073	-20	-718	0	-565	968	-6.457	0
Beginstand deze rapportage		2.638	170.598	40.021	73.230	34.576	16.942	1.431	46.681	227.015	6.354	13.398
<u>Voorgestelde begrotingswijzigingen</u>												
a. Diverse overboekingen, met name personeel	I/S	0	-15	0	242	0	92	0	-246	73	0	0
b. Voorlopige beschikking BUIG 2023	I	0	747	747	0	0	0	0	0	0	0	0
c. Onderwijsachterstandenbeleid	S	0	82	82	0	0	0	0	0	0	0	0
d. Taakmutaties Decemercirculaire 2022	S	0	0	0	0	0	0	0	97	74	-23	0
Totaal voorgestelde begrotingswijzigingen		0	814	829	242	0	92	0	-149	147	-23	0
Eindstand deze rapportage		2.638	171.412	40.850	73.472	34.576	17.033	1.431	46.532	227.162	6.331	13.398

10 Ombuigingsmonitor

Inleiding

In de Programmabegroting 2020 is een groot aantal ombuigingen opgevoerd. De meeste hiervan zijn inmiddels gerealiseerd of vervallen. Nog een klein deel staat open. Het betreft de volgende punten:

Bedragen x € 1.000		Taakstelling	Vervallen	Gerealiseerd	Nog te realiseren	Lastig te realiseren
		2023	2023	2023	2023	2023
Programma 1 Sociaal						
P1-01	2. Prestatie afspraak GT's	1.650	800	850	0	0
P1-01	3. Inkoop en contracten	400	200	200	0	0
Programma 2 Ruimte						
P2-01	Verkoop strategische gebouwen	250	0	0	250	0
P2-04	Verkoop snippergroen	50	0	0	50	0
Programma 3 Bestuur						
P3-03	Continu verbeteren	1.550	476	875	200	0

Toelichting op mutaties (hierboven gearceerd)

Programma 1 Sociaal		
P1-01	2. Prestatie afspraak GT's	In de Bestuursrapportage november, december 2022 stond nog een bedrag van € 95.000 op "Nog te realiseren". Met de lumpsum inkoop wmo van vorig jaar is deze ombuiging structureel gerealiseerd. Dit laatste bedrag van € 95.000 betrof nog wmo. Door de inkoop kan efficiënter worden gewerkt, waardoor de ombuiging is gerealiseerd. Deel jeugd was al eerder gerealiseerd.
P1-01	3. Inkoop en contracten	In de Bestuursrapportage november, december 2022 was er voor 2023 nog een bedrag te realiseren van € 150.000. Met de lumpsum inkoop wmo van vorig jaar is deze ombuiging structureel gerealiseerd. In de primitieve begroting van 2023 is het voordeel van de lumpsum inkoop al verwerkt in de budgetten.

Hiermee zijn alle ombuigingen in Programma Sociaal ingevuld. Alleen de overige drie hierboven vermelde ombuigingen staan nu nog open.